

Andragoški center Republike Slovenije
Slovene Adult Education Centre

NOVIČKE



FEBRUAR 1996/2

- ▲ DOMA IN V SVETU ● Končan razpis za usposabljanje vodij in mentorjev študijskih krožkov ● Veje Borze znanja se debelijo in širijo ● Izobraževanje odraslih v Sloveniji 1995/96 ● Demokracija in izobraževanje odraslih ● Podatkovna baza organizacije LERN
- ▲ KOTIČEK JE VAŠ ● Odkrivanje poklicnega cilja ● Slovenska in avstrijska Štajerska- skupni življenjski prostor s prihodnostjo ● Središče za samostojno učenje ● Sodelovanje Andragoškega zavoda Maribor s tujimi jezikovnimi šolami
- ▲ KAJ MENITE? ● Status svobodnega ali samostojnega izobraževalca odraslih
- ▲ POSVETI, KONFERENCE ● Vseživljenjsko učenje, pogoj za preživetje in kakovost ● Učenje odraslih: ključ za 21. stoletje
- ▲ PONUJAMO VAM ● Visokošolsko izobraževanje odraslih ● Časnik Šent ● Shizofrenija-informacija za družine
- ▲ PRIPRAVLJAMO ● Dnevi slovenskega izobraževanja 1996 ● Petkova srečanja ● Izobraževanje odraslih - izziv časa ● Usposabljanje iz NLP
- ▲ IŠČEMO PRAVE IZRAZE ● Formalno ali formalizirano
- ▲ NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

Izdajatelj: Andragoški center Slovenije, Urednik: Peter Monetti



PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

Novičke so skupni informativni bilten za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo izboljšati obveščenost vseh, ki delamo na tem področju ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.

- Uporabniki in naročniki Novičk so lahko posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljnih organizacijah).
- Z vsebinsko zasnovo predvidevamo, da bomo v Novičkah objavljali te vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:
 - opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
 - razvojne, raziskovalne in druge programe in projekte;
 - sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnosti;
 - podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
 - sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
 - novosti v upravljanju in zakonodaji;
 - statistične podatke;
 - mnenja, stališča in predloge;
 - podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
 - podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
 - prikaze novih knjig, člankov ter didaktičnega in drugega gradiva ter novosti s knjižnega trga;
 - novosti iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.
- V Novičkah bomo objavljali kratke, jedrnat, objektivne in nepristranske informacije.
- Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 10. v mesecu. Za stike s tujino izdamo Novičke trikrat na leto v angleškem jeziku.
- Uporabniki prejemajo Novičke brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje poravnali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.
- Novičke ureja in izdaja Informacijsko središče ACS. Odgovorni osebi: mag. Vida A. Mohorčič Špolar - vodja Informacijskega središča, in Peter Monetti - urednik Novičk.
- Naslov uredništva je: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 61000 Ljubljana, telefon: 061 446 482, faks: 061 445 881, elektronska pošta:

X.400: S=SAEC;OU=GUEST;PRMD=AC;ADMD=MAIL;C=SI
RFC-822: saec@guest.arnes.si
DECnet: STENAR::LJACRS



DOMA IN V SVETU



Končan razpis za usposabljanje vodij in mentorjev za izvajanje študijskih krožkov

Za nas je januar minil v pričakovanju novih sodelavcev pri projektu Študijski krožki, saj smo že decembra 1995 objavili razpis za usposabljanje novih vodij in mentorjev. Razpis je bil končan 31. januarja 1996. Odziv nanj je bil izjemno velik: prejeli smo prijave iz 68 organizacij, vseh prijavljenih pa je bilo 218.

Komisija za izbor prijavljenih kandidatov za usposabljanje vodij in mentorjev študijskih krožkov, ki se je sestala 12. februarja 1996, je imela izjemno težko nalogo, saj je smela izbrati samo 96 kandidatov; to pomeni, da je morala zavrniti več kot polovico (66 odstotkov) prijavljenih. Pri izboru so bila upoštevana tale merila:

- boljše izpolnjevanje razpisnih pogojev;
- prednost so imela okolja, kjer študijski krožki še niso razviti;
- prednost so imela manj razvita okolja;
- enakomerna porazdelitev izbora po celotni Sloveniji.

Kandidati so res dobro izbrani in najboljše ustrezajo razpisnim pogojem, to pa ne pomeni, da tisti, ki niso bili izbrani, niso ustrezali. Delo komisije ni bilo lahko, saj je morala zavrniti veliko prijavljenih organizacij in njihovih kandidatov, ki že sodelujejo pri projektu in tudi takšnih, ki bi jih želeli pritegniti k sodelovanju pri projektu, toda sredstva za usposabljanje so pač omejena. Upamo, da se bodo ob novih razpisih znova prijavili in da jih bomo lahko sprejeli v našo veliko družino "kročkarjev".

Usposabljanje novih vodij in mentorjev se bo začelo v marcu 1996. Natančna navodila, urnike, pogodbe, razporede in druge potrebne informacije jim bomo poslali po pošti še letošnjega februarja.

Mag. Slavica Černoša, ACS



Veje Borze znanja se debelijo in širijo

Konec leta 1992 je ugledal luč sveta eden od projektov Andragoškega centra R Slovenije, ki skrbi za pospeševanje razvoja izobraževanja odraslih pri nas in je začel odkrivati in povezovati neformalno učenje in izobraževanje v Sloveniji.

Informacijsko središče z imenom BORZA ZNANJA je postalo prava zakladnica virov neformalnega načina učenja, saj sodeluje v njej že več kot 2000 ljudi iz vse Slovenije. Število ljudi in njihove ponudbe in želje po znanju, teh je več kot 3000, potrjujejo

pričakovanja, da smo tako možnost v izobraževanju odraslih potrebovali in da že daje obilo sadov. Veliko ljudi je namreč prav po BORZI ZNANJA našlo svojega "učitelja", mentorja, nekoga, ki se ukvarja z istim konjičkom, zbiratelja ali celo strokovnjaka s svojega področja, ipd.

Po dobrem letu eksperimentalnega in razvojnega dela si je BORZA ZNANJA poiskala svoj dom v Delavski knjižnici v Ljubljani - enoti Knjižnice Otona Župančiča, in tam opravlja svoje poslanstvo od leta 1993. S 24. januarjem 1996 smo ji pridružili prvo regijsko BORZO ZNANJA na DOBI v Mariboru.

Mesec januar je bil tako v letu, ki ga je Evropska zveza razglasila za leto vseživljenjskega učenja, uspešna odskočna deska tudi za slovenske razmere v razvoju izobraževanja odraslih.

Tako imamo najmanj tri dobre razloge, da jih zapišemo tudi v Novičkah:

- BORZA ZNANJA je stara že dobra tri leta in ob tem dogodku smo se 18. januarja 1996 prijatelji te BORZE srečali v hotelu Lev v Ljubljani. Srečanja so se udeležili tudi zastopniki slovenske vlade, župani mestnih občin, zastopniki drugih izobraževalnih ustanov ter časnikarji številnih televizijskih, radijskih in časniških hiš. Program srečanja smo pripravili s člani BORZE ZNANJA in ti so s prikazom svojega znanja, spretnosti in izkušenj navdušili goste.
- Ob tej priložnosti je izšla tudi prva Informativna publikacija o BORZI ZNANJA, ki podrobneje predstavlja dozdajšnji razvoj te dejavnosti, naše člane, znanje, ki ga menjavamo, javna občila, s katerimi sodelujemo, in naše načrte.
- Nazdravili smo tudi prvemu regionalnemu središču v Mariboru, ki je približalo BORZO ZNANJA tudi prebivalcem severovzhodne Slovenije
- Največji razlog za naše zadovoljstvo pa je, da postaja BORZA ZNANJA čedalje bolj znana, ker pomagamo vedno več ljudem, ki so se odločili za takšno učenje.

Veseli smo naših dosežkov in uspehov, saj skupaj z vami razvijamo izobraževanja odraslih pri nas.

Še en namig: morda se bo naša družina prav kmalu še povečala z dvema novima "borzicama".

Manica Žmauc, Ljubljana, Ema Perme, DOBA Maribor



Izobraževanje odraslih v Sloveniji 1995/96 Regije

Če smo v prejšnjih številkah govorili o izvajalcih in programih izobraževanja odraslih za vso Slovenijo, namenjamo tokrat pozornost posameznim regijam. V izobraževanju jih predstavljamo 12: ljubljansko, mariborsko, koroško, celjsko, pomursko, posavsko, dolensko, zasavsko, kraško-notranjsko, gorenjsko, severno primorsko in obalno-kraško. Ogleдали si bomo, kje deluje največ izobraževalnih organizacij, kakšne vrste so, kje ponujajo največ programov in katere.

Ljubljansko regijo sestavlja 25 občin. Od vseh 212 izvajalcev jih kar 95 ali 45% najdemo v Ljubljani oziroma v ljubljanski regiji. Od teh je največ zasebnih organizacij - 40, ki pripravljajo in izpeljujejo programe izobraževanja odraslih. Odrasli si lahko pridobijo znanje tudi na 13 srednjih šolah, kjer so enote za izobraževanje odraslih, v desetih izobraževalnih centrih, ki so organizirani v podjetjih in so manj odprti za zunanje uporabnike, v osmih posebnih centrih, na sedmih fakultetah, šestih inštitutih, in na prav toliko ljudskih ali delavskih univerzah. Programi pa so razpisani in objavljeni tudi za tri centre pri državni upravi, eno avtošolo, tri društva in zveze ter en sindikat. Prav tako kot je pisana ponudba izvajalcev, je v ljubljanski regiji pisana ponudba programov. Skupaj jih je uporabnikom na voljo 1087 za 59 različnih področij izobraževanja. Največ, kar 32 % je programov učenja tujih jezikov - ne le angleškega in nemškega, ki sta najpogostejša, se bodo udeleženci lahko učili tudi kitajskega, japonskega, španskega in drugih, manj razširjenih tujih jezikov. Sledijo programi računalniškega usposabljanja. Teh je 22% za vse mogoče računalniške programe. V primerjavi z drugimi regijami je ponudba programov zelo bogata tudi na tehle področjih: zdravstvena dejavnost, vodenje (menedžment), gostinstvo in turizem, standardizacija in kakovost, osebna rast, psihologija, pedagogika, andragogika, komuniciranje, knjižničarstvo in dokumentalistika, različni programi na področju umetnosti, in programi za udeležence učenja v tretjem življenjskem obdobju. Zaman pa bomo iskali programe iz gozdarstva, rudarstva in geologije, metalurgije, raziskovalne dejavnosti, gasilstva, širše programe iz družboslovja.

Po številu izvajalcev se za ljubljansko regijo letos uvršča 15 občin gorenjske regije s 25 izvajalci (12 %), ki so pripravili 351 (12%) programov za 39 področij. Objavljamo osem zasebnih organizacij, šest enot za izobraževanje odraslih pri srednjih šolah, pet ljudskih univerz, tri izobraževalne centre v podjetjih, dva posebna centra in en program fakultete.

Tudi na Gorenjskem je izbira najbolj pisana med 114 različnimi programi jezikovnega izobraževanja, računalniških programov pa je razmeroma malo (31, to je "le" 6 % od vseh programov računalniškega izobraževanja - v ljubljanski regiji jih je 46%, v severno primorski 14 % in v mariborski 13 %). Za druga področja je podobno kot v drugih večjih regijah; dobra je ponudba programov obdelave in predelave kovin, vodenja, gostinstva in turizma ter standardizacije in kakovosti. Omenimo naj še poslovno finančno dejavnost s knjigovodstvom in računovodstvom (11 programov), osebno rast (7 programov), na voljo pa so še gradbeništvo, notranji transport in špedicija, kultura, ročna dela in drugi programi.



V mariborski regiji, v 19 občinah, ponuja izobraževalne programe za odrasle 23 izvajalcev. Od tega je največ - osem enot za odrasle pri srednjih šolah, šest zasebnih organizacij, pet izobraževalnih centrov, dve ljudski univerzi, en poseben center in ena avtošola. Skupaj so pripravili za objavo 267 programov oziroma 9% vse ponudbe izobraževanja v Sloveniji. Programi so na voljo za 36 vsebinskih področij. 16% je programov za jezikovno izobraževanje. Udeleženci lahko izbirajo med angleškim in nemškim jezikom vseh stopenj in med specializiranimi programi, med osnovnimi tečaji ruskega, italijanskega in francoskega jezika, ali pa izberejo slovenski jezik za tujce, če to potrebujejo. Tako kot v ljubljanski in severnoprimeški regiji in v Sloveniji na sploh, je tudi v mariborski regiji dobra ponudba računalniškega izobraževanja. Izbirati je mogoče med 70 programi, saj je kar četrtina vseh objavljenih programov v tej regiji prav takšne vrste. Udeleženci lahko izbirajo še med bogato ponudbo programov obdelave in predelave kovin, lesarstva, gradbeništva, nekoliko bolj skromna pa je ponudba programov v tekstilu, splošni elektrotehniki, vodenju (menedžmentu), notranjem transportu, špediciji in skladiščenju, administrativni dejavnosti, osebnostni rasti. Na drugih področjih se pojavljajo posamezni (največ trije ali štirje) programi.

V celjski regiji smo našli 20 izvajalcev v 23 občinah in 327 programov na 46 področjih. Od prvih najdemo šest ljudskih univerz, pet enot za izobraževanje odraslih pri srednjih šolah, tri izobraževalne centre v podjetjih in po dve zasebni organizaciji, avtošoli in društvi. Na Celjskem je poleg nepogrešljivih programov jezikovnega in računalniškega izobraževanja in nekaterih prej naštetih, ki so zastopani v vseh večjih regijah (obdelave in predelave kovin, gradbeništvo, poslovno finančno dejavnost s knjigovodstvom in računovodstvom, notranji transport, špedicijo in skladiščenje...), treba omeniti še tale področja ponudbe, ki so v tej regiji pogostejša, kot drugod: rudarstvo in geologija, delo pri energetskih napravah, promet, varstvo pri delu, varovanje premoženja in ročna dela.

Regije, ki smo jih opisali, so večje. Imajo največ prebivalcev (več kot 20 tisoč), največ izvajalcev in programov izobraževanja odraslih na največ vsebinskih področjih.

Naslednja regija, ki jo predstavljamo, je severnoprimeška. Zajema 10 občin, predstavlja pa jo 12 izobraževalnih organizacij in 215 programov za 27 področij. Izobraževalne organizacije so zastopane takole: predstavlja se pet zasebnih organizacij, tri enote za izobraževanje pri srednjih šolah, dve ljudski univerzi in dve avtošoli. Med programi so najštevilčnejši programi računalniškega izobraževanja, ki sestavljajo 34% vseh programov te regije, sledijo pa programi jezikovnega izobraževanja s 26%. Drugih 40% je porazdeljeno takole: med 10 programi lahko izbirajo udeleženci, ki se odločajo za izobraževanje v gostinstvu in turizmu ali v administrativni dejavnosti, na voljo je 8 programov poslovno finančne dejavnosti, knjigovodstva in računovodstva, 6 programov v dejavnosti trgovine, 5 programov psihologije, pedagogike in andragogike oziroma ročnih del, najdemo pa še programe za dokončanje osnovne šole za odrasle (ti programi so objavljeni za vse regije), programe za usposabljanje v prometu, notranjem transportu, špediciji in skladiščenju, programe osebnostne rasti in druge.

Pomurska regija, 18 občin, devet izvajalcev. Predstavljajo se štiri ljudske univerze, dve enoti za izobraževanje odraslih pri srednji šoli in dva posebna centra ter ena avtošola. Skupaj objavljajo 187 programov na 35 področjih oziroma dejavnostih. Najštevilčnejši so spet programi jezikovnega izobraževanja. V skupni ponudbi te regije jih je 31%. V primerjavi s prej opisanimi regijami je objavljeno razmeroma malo programov

računalniškega izobraževanja - skupaj le 15. V tej regiji je dobra ponudba za: gradbeništvo, poslovno finančno dejavnost, knjigovodstvo in računovodstvo, gostinstvo in turizem, varstvo pri delu in administrativna dejavnost. Po štiri programe najdemo še na področjih: notranji transport, špedicija in skladiščenje, komuniciranje, družboslovje in kultura. Na drugih področjih je ponudba manjša, objavljeni so le posamezni programi.

Šest izvajalcev smo našli v dolenjski regiji, ki združuje 7 občin. Izvajalci - dve ljudski univerzi, trije izobraževalni centri v podjetjih in ena enota za izobraževanje odraslih pri srednji šoli - so pripravili 168 programov na 38 področjih vsebin. Skoraj 30% programov je namenjeno najpogostejšim oblikam jezikovnega in računalniškega izobraževanja. Na Dolenjskem imajo udeleženci največ možnosti za vpis v programe iz: obdelave in predelave kovin, varilstva, gradbeništva, prometa, ročnih del in gostinstva in turizma. Na drugih področjih so objavljeni le posamezni programi.

Iz dolenjske regije se selimo na obalno - kraško; tam sedem občin zastopa šest izobraževalnih organizacij - 3 ljudske univerze in po ena zasebna organizacija, posebni center in društvo (zveza). Za objavo in obdelavo so pripravili 138 programov za 26 področij. Velika večina - 44% je programov jezikovnega izobraževanja, 16% pa računalniških. Na Obali je več programov še iz poslovno finančne dejavnosti, knjigovodstva in računovodstva, trgovine, administrativne dejavnosti in ročnih del, drugi programi pa so večinoma posamični.

Šest izvajalcev se je oglasilo tudi iz desetih občin koroške regije. Predstavljamo dve ljudski univerzi, dve enoti za izobraževanje odraslih pri srednji šoli, eno zasebno organizacijo in en posebni center. Pripravili so 92 programov za 24 področij. Največje deleže v celoti objavljenih programov po področjih imajo programi jezikovnega izobraževanja (16%), obdelava in predelava kovin (14%) in programi računalniškega izobraževanja (12%). Na Koroškem je več programov pripravljeno tudi na področjih: varilstvo, delo pri energetskih napravah, notranji transport..., pnevmatika in hidravlika ter administrativna dejavnost.

Poglejmo na kratko še ponudbo izobraževanja odraslih v treh najmanjših regijah. Najprej kraško-notranjska regija in pet občin, iz teh se predstavljajo ena ljudska univerza, ena enota za izobraževanje odraslih pri srednji šoli in tri zasebne organizacije. Med 66 programi, kolikor smo jih obdelali, jih je polovica jezikovnih. Na drugih 19 področjih, za katera so pripravili programe, ni nobenega, kjer bi imeli udeleženci na voljo več kot tri ali štiri programe, večinoma pa je predstavljen en sam.

Enako lahko zapišemo za zadnji dve regiji, ki sta nam ostali. Iz Posavja, ki združuje 4 občine, imamo podatke za eno ljudsko univerzo in eno zasebno organizacijo, za 61 programov na 17 področjih. Zasavska regija (5 občin).

Barbara Krajnc, ACS



Demokracija in izobraževanje odraslih

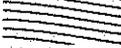
Zbornik V. mednarodne konference o zgodovini izobraževanja odraslih

Pri založbi Peter Lang, s podružnicami v Frankfurtu, Berlinu, Bernu, New Yorku, Parizu in na Dunaju, je v začetku tega leta izšla knjiga Democracy and Adult Education (Demokracija in izobraževanje odraslih). Knjigo, pisano v angleškem jeziku, sta uredila dr. Jurij Jug in dr. Franz Pöggeler. Na 321 straneh so zbrani referati in predstavitve, s katerimi so na V. mednarodni konferenci o zgodovini izobraževanja odraslih z naslovom Izobraževanje odraslih in demokracija - Ideološke spremembe in posledice v izobraževanju (Adult Education and Democracy - Ideological Changes and Educational Consequences) sodelovali strokovnjaki in strokovnjakinje iz 11 evropskih držav in Koreje. O konferenci sami smo v Noviškah že poročali.

V knjigi je predstavljeno 29 prispevkov, ki se po večini nanašajo na temo, opredeljeno v naslovu, nekaj pa je tudi takih, ki jih strogo oko raziskovalca zgodovine izobraževanja ne bi uvrstilo v tako publikacijo. Vendar sta se urednika odločila, da objavita vse prispevke in tako pokazeta širšemu krogu bralcev, kako se prepletajo različne teme, ki lahko sodijo v zgodovino izobraževanja odraslih.

Izdajo knjige pri tako znanem založniku lahko označimo kot velik uspeh naših strokovnjakov. Pomeni potrditev njihovega prizadevanja za uveljavitev slovenske, sorazmerno mlade stroke, in postavitve zgodovine izobraževanja odraslih ob rob drugim, precej razvitejšim državam, kjer je tovrstno raziskovanje že dolga leta del narodne dediščine in pomoč pri iskanju in snovanju novih rešitev. Čestitamo in čakamo na slovensko izdajo, ki jo, kot nam je znano, tudi že pripravljajo.

Mag. Vida A. Mohorčič Špolar, ACS



Podatkovna baza organizacije LERN

Kot smo napovedali že v prejšnji številki Novišk, vam bomo to pot opisali Lernovo bazo podatkov. V njej je 12 področij, na katerih najdemo skupaj okrog 300 pravzaprav zelo določnih napotkov, kako naj tržimo svoje izobraževalne storitve. Seveda pa je prispevkov čedalje več. Nastajajo na podlagi izkušenj posameznih izobraževalnih ustanov ali na podlagi večjih ali manjših tržnih raziskav. Da si boste lažje predstavljali, kakšne podatke lahko iz baze zajemamo, navajamo izbor nekaterih tem.

1. Brošure

- Deset tehnik za pisanje čudovitih naslovov.
- Osvetlite brošure z barvami!
- Uporaba barv na platnicah brošur.
- Kaj storiti, da bo vaše brošure bralo več ljudi.

- Kako poceni oblikujemo brošuro.
- Slogani in naslovi brošur povečujejo dober vtis.
- Struktura opisa tečaja.
- Dobrodošlica poudari prednosti.
- Ne zanemarite zadnje platnice brošure.
- Kako napisati predavateljevo biografijo.
- Oblikovanje brošure.
- Kako opišemo tečaj.
- Kako porazdelimo informacije v brošurah.

2. Učitelji

- Kako pridobimo učitelje za svoj program.
- Kako podpiramo delo učiteljev.
- Usposabljanje učiteljev.
- Napotki za pomoč učiteljem pri organiziranju predavanj.
- Kako učinkovito najemamo mentorje za honorarno delo.
- Zaposleni ali neodvisni pogodbeni sodelavec.
- Kako naučimo odrasle v eni uri.
- Izbiranje učiteljev.

3. Razvoj programa

- Zboljšajte svoj uspeh z nastopom znanih osebnosti.
- Načrtovanje programa glede na vsebini in razpoložljivost učitelja, ki ga imamo.
- Ugotavljanje potreb s preučevanjem kulture.
- Kako odkrijemo dobre tečaje.
- Ducat usmeritev za 90. leta.

4. Trženje

- Koliko brošur natisniti.
- Kako razvijemo večstransko tržno strategijo.
- Izdelava uporabnega načrta trženja.
- Kako razvijemo strateški model načrtovanja.
- Strategija trženja.
- Pogled na geodemografijo kot pomoč pri ustvarjanju načrta trženja.
- Ustvarjanje baze podatkov za trženje.
- Ustvarjanje dolgoročnih partnerstev.
- Tehnike neposrednega trženja.

5. Predstavitev

- Ciljna predstavitev.
- Koliko brošur je potrebno za vpis.
- Deset pravil za uspešno poulično raznašanje.
- Širjenje letakov kot sredstva predstavitve.
- Kako hitro razpošljemo brošure.
- Kako oblikujemo osebna pisma za predstavitev programa.
- Manj očitne reklamne poti.
- Štiri alternativne strategije za predstavitev.
- Razdeljevanje brošur.
- Kako delamo reklamo.
- Posredno ali neposredno oglaševanje.
- Tečaji, za katere vam ni nikoli treba delati reklame.

6. Raziskave trga

- Deset napotkov za učinkovitejšo študijo trga.
- Kdaj je najprimernejši čas za raziskovanje trga.
- Analiza okolja.
- Ocenjevanje potreb skupnosti.
- Povečajmo poglobitve nove trge.

7. Stranke

- Vi, stranka in telefon.
- Kako odgovarjamo na pritožbe.
- Obravnavajte stranke kot bi bili milijonarji!
- Kaj pričakujemo od oddelka za stike s strankami s stališča demografije.
- Kadar stranka nima prav.
- Kako obrnem pritožbe sebi v prid.
- Pomembnost službe za stike s strankami.

8. Vpis

- Kam sodi v brošuri informacija o registraciji.
- Šestnajst izboljšav sistema vpisovanja.
- Novi načini vpisovanja.
- Informacije o vpisu so pomembne podatek v brošuri.

9. Analiza programov

- Izboljšajte delovanje z evalvacijo tečajev.
- Kolikšen naj bo povprečen razred.
- Pomen evalvacije tečajev.



- Koliko tednov je za tečaj najprimernejše.
- Koliko odpovedi je še sprejemljivo.
- Čar sezonskih tečajev.
- Podlage za evalvacijo tečajev.
- Meje zaslužka - kaj prinaša denar?
- Verjetno najboljša oblika evalvacije, kar jih je bilo odkrito.

10. Finance

- Kako postaviti vpisne pogoje, da se poveča udeležba.
- Kako bi morali plačati učiteljem.
- Koliko bodo ljudje plačali za vaše tečaje.
- Kar koli že storite, ne odrecite se predstavitvi.
- Kako oblikujemo ceno seminarjev in konferenc.

11. Demografija

- Kje dobimo demografske informacije.
- Kako pripravimo program, da bo zadostil najstnikom.
- Kako doseči različne ciljne skupine.
- Zakaj se moški ne udeležujejo tečaja.

12. Vodenje

- Pet ključnih točk za večjo produktivnost.
- Kako lahko ena oseba uspešno vodi.
- Odločitve, ki povzročajo spremembe.
- Nagrajevanje osebja za produktivnost.

Organizacija LERN je Andragoškem centru dovolila dostop do svoje baze eno leto brezplačno, sicer pa stane letna pristojbina od 245 do 325 ameriških dolarjev. Dostop do baze pa si je mogoče zagotoviti tudi s članstvom v LERN-u. S tem si zagotovite tudi druge ugodnosti, kot npr. njihove sprotne publikacije in različne popuste, seveda pa je članarina različna glede na obseg ugodnosti.

Irena Benedik, ACS



KOTIČEK JE VAŠ

Program Odkrivanje poklicnega cilja in strategija njegovega uresničevanja Izsledki evalvacije

Uvod

Namen prispevka je na kratko predstaviti evalvacijo izobraževalno-svetovalnega programa Odkrivanje poklicnega cilja in strategija njegovega uresničevanja, ki jo je ob finančni podpori Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve opravljajl Zavod za izobraževanje DOBA iz Maribora, in sicer od decembra 1994 do decembra 1995.

V prvem delu je podano nekaj bistvenih informacij o programu, njegovih ciljih, in vsebina, ki jo udeleženci predelajo na seminarju, v drugem delu pa empirični prijem in rezultati evalvacije. Podrobnejše informacije so na voljo v obsežnejšem poročilu raziskovalnega projekta.

Program Odkrivanje poklicnega cilja in strategija njegovega uresničevanja

Zavod za izobraževanje DOBA si je pridobil licenco za izobraževanje po tem programu pri nemški ustanovi GABAL. Ta spodbuja učenje in študij pridobivanja temeljnih interdisciplinarnih zmožnosti in metod, ki omogočajo učinkovito učenje na vseh področjih življenja, tako da se lahko posameznik nenehno osebno razvija in napreduje. Pri načrtovanju poklicne poti sledi tem konceptualnim usmeritvam tudi program Odkrivanje poklicnega cilja in strategija njegovega uresničevanja.

Njegov pomen se kaže pri usposabljanju in pomoči ljudem, da si v spremenjenih družbenogospodarskih razmerah čim bolj samostojno načrtujejo in uresničujejo poklicno pot, pri tem pa jim pomagajo ustrezni strokovnjaki. Temelji na prijemu, ki upošteva dinamiko poklicnega razvoja kot procesa, ki poteka celotno dejavno posameznikovo obdobje. Humanistična narava tega prijema se kaže v ključni pobudi posameznika pri reševanju svojega poklicnega in zaposlitvenega problema.

Cilj programa je naučiti slušatelje metode, kako se lotimo načrtovanja poklicne poti. To pomeni, da skušajo:

- odkriti konkreten poklicni cilj, ki ustreza njihovim zmožnostim in interesom;
- razviti in izdelati alternative za poklicno usmeritev;
- spoznati svoje posebnosti in prednosti (enkratnost posamezne osebnosti);
- spoznati svoje poklicne možnosti;
- izdelati individualen načrt ukrepov za ustrezno strategijo uresničevanja poklicnega cilja.

Ciljna skupina

Tako usmerjeni program je namenjen vsem, ki iščejo in se odločajo za svoj (prvi) poklic ali se želijo in morajo prekvalificirati, brezposelnim pa tudi različnim strokovnjakom.

Izvajanje programa

Program se izvaja 20 ur kot seminar, na katerem sodeluje od osem do največ dvajset udeležencev. Vodijo ga posebej izurjeni moderatorji po natančno določenem programu. Naloga moderatorja ni klasično enosmerno predavanje snovi in to, da pove udeležencem, kaj je napačno ali pravilno, temveč da jih vodi in usmerja do postavljenih ciljev. Postavlja jim natančno oblikovana vprašanja, udeleženci pa skušajo nanje odgovoriti. Pri tem si veliko pomagajo z idejami, izkušnjami in spoznanji, ki si jih pridobijo in jih menjavajo pri delu v skupinah in dvojicah. K sproščnemu razpoloženju pripomorejo še zanimivi in slikoviti učni pripomočki.

Vsebina seminarja

Program je zanimiv zaradi opredelitve poklica oziroma zaposlitve in delodajalca. Delo, poklic, se pojmuje kot "korist", ki jo posameznik ponuja na trgu, ali tudi "rešitev problema", ki je lahko zanimiva in namenjena posebnim "ciljnim skupinam", tj. delodajalcem. Tako udeleženci odgovarjajo na vprašanja, kot sta denimo ti dve: "Kako najdem in si sam ustvarim primerno delovno mesto, če domiselno ponudim (predlagam) nekaj koristnega?" (Wolf, Frank 1993: 12) "Pri kateri ciljni skupini so problemi, ki bi jih ravno jaz znal in hotel posebno dobro rešiti?" (Prav tam 31).

Udeleženci se odločajo o svojem poklicnem cilju tako, da analizirajo razpise delovnih mest. S tem spoznavajo razmere na trgu, svoja poklicna nagnjenja in interese. Oblikujejo si "krizni načrt". Pri tem razmislijo o svojem posebnem znanju in spretnostih, s katerimi bi lahko v posebno neugodnih in nepredvidljivih okoliščinah v kratkem času zaslužili dovolj za preživetje. Tako se v navidez brezizhodnem položaju ognejo paniki in nepremišljenemu ravnanju.

Spoznavajo pa tudi sami sebe, svoje posebnosti, prednosti in zmožnosti na različnih področjih življenja. Usmerijo se na prepoznavanje nalog in problemov, ki jih lahko posebno dobro rešijo. Razmislijo še o ljudeh - ciljnih skupinah (podjetjih, ustanovah), ki potrebujejo tovrstne rešitve nalog in problemov. Vse te informacije sistematično urejajo in zapisujejo v t.i. "matriko možnosti". Takšna preglednost jim omogoča, da se lažje odločijo za jasen poklicni cilj in ugotovijo, kakšne informacije še potrebujejo. Na koncu sestavijo še "načrt ukrepov" (strategijo) in si v njem natančno določijo posamezne korake in naloge, ki jih morajo opraviti za uresničitev določenega poklicnega cilja.

Poleg vsega navedenega dobijo udeleženci še nekaj koristnih napotkov za pisanje učinkovitih prošelj delodajalcem, lahko pa podajo še svojo oceno o programu in njegovi izpeljavi.

Empirični prijem in izidi evalvacije programa Odkrivanje poklicnega cilja in strategija njegovega uresničevanja

Program Odkrivanje poklicnega cilja in strategija njegovega uresničevanja smo presojali, da bi ugotovili koliko so se uresničili cilji programa, ter ugotovili morebitne težave pri doseganju teh. Evalvacijo smo izvajali ob pomoči Republiškega zavoda za zaposlovanje - v območni enoti Maribor in pri Uradu za delo Ptuj, kjer so v minulem letu program uresničevali.

Raziskovalna metoda

Pri obdelavi podatkov zbranih z anketami, je bila uporabljena deskriptivna - kvazna metoda. Vzročna razlaga in pojasnjevanje dobljenih podatkov temelji na deskriptivnih statistikah oziroma na frekvenčnih porazdelitvah. Povezanost med posameznimi spremenljivkami smo testirali ob uporabi statistike χ^2 oz. s Cramerjevim koeficientom (V). Poleg omenjene kvantitativne analize so bili vneseni še nekateri elementi kvalitativne analize. To pomeni, da so bila razčlenjena še zbrana osebna mnenja udeležencev, ki so jih ti izrazili neposredno med izvajanjem programa.

V evalvaciji nismo uporabili sprva načrtovane eksperimentalne metode. Uspešnost seminarja smo namreč želeli preveriti tako, da smo v raziskavo uvrstili še kontrolno skupino. Tudi za to skupino smo sestavili ustrezno anketo. Želeli smo ugotoviti, ali obstajajo razlike v usposobljenosti za iskanje primerne zaposlitve med tistimi, ki so se udeležili seminarja in med tistimi, ki se ga niso. Žal so imeli pri Zavodu za zaposlovanje - OE Maribor velike težave pri zbiranju ljudi v kontrolno skupino, in ker jim ni uspelo zbrati posameznikov, ki bi imeli podobne lastnosti kot udeleženci seminarja, smo se odločili raziskavo izpeljati brez kontrolne skupine.

Vzorec

Pri projektu smo izpeljali pilotsko raziskavo s priložnostnim vzorcem. Vanjo smo zajeli vse udeležence seminarjev ter moderatorje, ki so seminarje izvajali. Vseh udeležencev programa je bilo 71. Stari so bili od 17 do 47 let. Več je bilo mlajših udeležencev, starih do 26 let (60%). Prevladovala so ženske: teh je bilo 42, moških pa 29. Več kot polovica anketiranih (59%) je bila dolgotrajno brezposelna in je čakala na zaposlitev več kot leto. Po izobrazbi so prevladovali tisti s končano poklicno in štiritletno srednjo šolo (skupaj 67%). Anketirano je bilo še šest moderatorjev, ki so program izvajali v devetih skupinah.

Učinke programa smo merili pri udeležencih programa še dva meseca in pol po udeležbi na seminarju. Od 71 udeležencev se jih je na anketiranje odzvalo 46. Starostna in izobrazbena sestava je ostala približno enaka kot pri prvem anketiranju, ki smo ga izvajali takoj ob koncu seminarja.

(Prihodnjič naprej)

Za DOBO pripravila mag. Aleksandra Kovač



Slovenska in avstrijska Štajerska - skupni življenjski prostor s prihodnostjo

19. in 20. januarja 1996 smo na Andragoškem zavodu Maribor - Ljudski univerzi, v sodelovanju z izobraževalno ustanovo Retzhof iz avstrijske Lipnice in Inštitutom za izobraževanje na podeželju, ki deluje pri Kmetijski zbornici avstrijske Štajerske, izpeljali seminar z naslovom Slovenska in avstrijska Štajerska - skupni življenjski prostor s prihodnostjo.

Ob odprtju sta spregovorila Melita Cimerman in Peter Pavel Klasinc, podžupan mestne občine Maribor. Ob tem je Melita Cimerman, direktorica Ljudske univerze Maribor, poudarila, da je ta skupni življenjski prostor s prihodnostjo pokrajina v južni Avstriji in v Sloveniji, severno od Drave. Združena Evropa pomeni izziv za prihodnost in pogloblja sodelovanje med prijateljskima državama. Izobraževalne ustanove so že pred leti ugotovile, da je štajerski obmejni prostor - kar zadeva medregionalno sodelovanje - zapostavljen. Zato so se izobraževalne ustanove med prvimi začele ukvarjati z zamislijo, kako bi z izobraževanjem pomagali ljudem, da bi našli nove vsebine sodelovanja.

Seminar je del projekta, h kateremu smo pritegnili tudi javne zavode. Štirideset udeležencev je sodelovalo v treh delovnih skupinah, ki so jih vodili: gospodarstvo, promet in turizem - Vladimir Rudl (Mariborska razvojna agencija), kmetijstvo - Sabina Cimerman (LFI Gradec) in izobraževanje in kultura - Karl Heinz Wirnsberger (LFI Gradec). Dosežki dela so povzeti v sklepnem dokumentu, ki ga bodo prejeli tudi uradni zastopniki obeh dežel.

Seminar smo končali z večernim programom, v njem je nastopila folklorna skupina Lancova vas, in s predstavitvijo knjige Andreja Capudra Bič in vrtavka, ki je izšla tudi v esperantu in nemščini.

Helena Kravica, Andragoški zavod Maribor



Andragoški zavod Maribor Središče za samostojno učenje

Na Andragoškem zavodu Maribor - Ljudski univerzi smo 20. decembra 1995 odprli središče za samostojno učenje. Odprtja so se med drugim udeležili mag. Jože Miklavc, svetovalec vlade v Ministrstvu za šolstvo in šport, ter zastopniki Andragoškega centra iz Ljubljane.

Središče je namenjeno delavcem in zunanjim sodelavcem Andragoškega zavoda Maribor, strokovnjakom za izobraževanje, študentom andragogike in pedagogike, pa tudi vsem občanom, ki se zanimajo za samostojno učenje.



V Središču je uporabnikom na voljo gradivo za samostojno učenje (v slovenskem, nemškem in angleškem jeziku), brez mentorske pomoči se lahko učijo ob uporabi gradiva, uporabljajo učno tehnologijo (računalnik, televizor, videorekorder, kasetnik) in kasete, zgoščenke, če želijo delati ob glasbi. Učno gradivo obsega računalniške programe, videokasete, zgoščenke ter knjige o tujih jezikih, računalništvu, metodah samostojnega učenja in osebnostnega razvoja.

Središče je odprto vsak delavnik od 9. do 12. ure in vsak ponedeljek in sredo od 15. do 18. ure. Uporaba gradiva in učne tehnologije je brezplačna. Za obisk Središča se je treba napovedati, ker je število učnih mest omejeno. Gradivo je na ogled v Središču, na dom pa ga ne sposojamo. Uporabnikom so tako omogočeni učinkovitejše učenje ter svetovanje in občasne konzultacije.

Na Andragoškem zavodu Maribor, Ljudski univerzi, vabimo vse, ki se zanimate za samostojno učenje, da nas obiščete in vam želimo veliko uspehov pri ustvarjalnem delu.

Helena Krvavica, Andragoški zavod Maribor



Sodelovanje Andragoškega zavoda Maribor s tujimi jezikovnimi šolami Tečaji angleščine v Avstraliji in Angliji

Lanski obisk naše strokovne delavke Ane-Marije Pušnik na University of Central Florida v Orlando, ZDA, je pomenil začetek sodelovanja z eno največjih mednarodnih jezikovnih šol na svetu Aspect International Language Schools.

Aspect ima svoje podružnice v več kot osemdesetih državah sveta. Andragoški zavod Maribor je letos postal ekskluzivni pooblaščen zastopnik za vse programe, ki potekajo v tej jezikovni šoli.

Jezikovne šole Aspect ponujajo privlačne tečaje angleščine, nemščine in španščine v deželah, kjer te jezike govorijo - najučinkoviteje razvijajo znanje jezika in spoznavanja kulture dežele. V Angliji, Ameriki, Kanadi in Avstraliji je trinajst celoletnih šol. V drugih evropskih državah in Novi Zelandiji sodelujejo s prvostničnimi jezikovnimi šolami, ki imajo najvišje standarde in ugled v svetu. Vse šole Aspect in partnerske šole so bile v teh deželah tudi priznane in registrirane. Visoki izpitni dosežki in odlične ocene, podane v odgovorih na vprašalnike, pomenijo priznanje za njihovo akademsko strokovnost.

Za pustolovce je zanimiva Avstralija s tečaji v Sydneyju. Univerza v Sydneyju je ena od najlepših jezikovnih šol v Avstraliji. Njeno združenje z Aspectom ji omogoča pouk v skupinah s slušatelji vseh narodnosti (iz več kot 80 držav), in zaradi tega ima univerza med avstralskimi šolami izjemen položaj.

Avstralija je zanimiva za študij iz več razlogov: je varna in prijazna dežela in čeprav ima eno najvišjih življenjskih ravni, je presenetljivo poceni. Ima stroge standarde za vse vrste šol, to pa zagotavlja kakovosten pouk.

Andragoški zavod Maribor - Ljudska univerza sodeluje tudi s priznano jezikovno šolo **Concorde International** iz Canterburyja. Ta mednarodna jezikovna šola je stara že petindvajset let in ima bogate izkušnje z različnih področij poučevanja angleščine kot tujega jezika.

V triletnem sodelovanju z njimi smo spoznali del skupine strokovnjakov in bili posebno navdušeni nad gospo Anne Kenedy, ki vodi seminarje za izobraževanje učiteljev angleščine kot tujega jezika v več državah sveta. Z njo načrtujemo še letos eminar za naše učitelje angleškega jezika.

S Concorde International smo letos že drugo leto pripravili tečaj za maturante v Angliji. Letos bo tečaj potekal konec aprila in v začetku maja v Canterburyju. Študenti se lahko vse leto udeležujejo tečajev od začetnih do najvišjih stopenj. Take možnosti imajo tudi zaposleni, še posebno poslovneži, ki se lahko vpišejo v tečaje poslovne angleščine One-to-one ali v male skupine do največ šest oseb.

Ana-Marija Pušnik, Andragoški zavod Maribor

KAJ MENITE?

Status svobodnega ali samostojnega izobraževalca odraslih ni le privid

Ko smo leta 1986 skušali ustanoviti Center za funkcionalno učenje tujih jezikov pri kateri od delujočih institucij, smo bili hude boje s tedanjo miselnostjo. Svetovali so nam, naj ustanovimo podjetje za svetovanje ali kaj podobnega. Tega seveda nismo storili. Vsaj nekakšne možnosti delovanja smo takrat našli pri Andragoškem društvu Slovenije. S pravnega stališča pa smo bili vse kaj drugega kot samostojni izobraževalci odraslih, četudi gre za poklic, ki je v večini evropskih držav tradicionalno "svoboden". Uvrstili smo se med kulturne delavce na podlagi izobraževalnih filmov in nekaterih prevodov, ki smo jih bili opravili nekoč v mladosti. Ob tem smo bili seveda deležni najrazličnejših vzvišenih pripomb uradnikov o naši lenobi, ipd.

Ko so se pojavila "podjetja za izobraževanje", se nismo želeli ukloniti rekoč, da ne želimo biti organizatorji izobraževanja, menedžerji in kdo ve kaj še vse, saj nas zanima zgolj izobraževanje. Da je izobraževanje nepridobitna dejavnost, kjer se presežek dohodka vrne v razvoj področja in dejavnosti, podjetja pa so primarno usmerjena v pridobivanje dobička. Po tistem nas je za trenutek srečala pamet in vsaj na papirju in za vsak primer smo ustanovili podjetje za izobraževanje. Imeli smo jasno predstavo o svojem delovanju. Del dejavnosti je bil namenjen izobraževanju, del analizi govornih in delovnih potreb ter razvoju programov, del raziskovanju. Zataknilo se je pri sodniku,

ki nas je klical na odgovor, češ da razvoja pri izobraževanju ni in ga zato ne more priznati.

Potem smo nekateri nekje odkrili, da se lahko vpišemo v razvid samostojnih izobraževalcev, ki so ga bile dolžne odpreti, (oh kakšen nesmisel) občine! Če smo bili dovolj vztrajni, nam je morda celo uspelo prepričati lokalnega pravnika ali organizatorja dela na Odseku za družbene dejavnosti, v čem je njegovo poslanstvo. Ni bilo preprosto, ker so hkrati z Ministrstva za šolstvo prihajala nasprotujoča si mnenja, kdo je odgovoren za kaj. Nazadnje smo v nekakšne obrtniške pogodbe sami vpisali, čemu je pravzaprav namenjeno naše poklicno bivanje na tem svetu. Občinski pravnik je pregledal naše domače in tuje diplome druge in tretje stopnje, potrebna nostrifikacijska potrdila, množico potrdil z dodatnega usposabljanja doma in po svetu, slovenska in nekdanja jugoslovanska priznanja in negotovo odprl Razvid samostojnih izobraževalcev pri svoji občini. Tam smo zvečine ostali edini vpisani.

Vendar presneto, nič nam ni sveto! Znenada, nekaj let pozneje so ministrstva končno tudi sama spoznala, da takšnih nalog vendarle ne morejo prepuščati občinam. Status samostojnih poklicev so vzela pod svoje varstvo, vendar ne vseh hkrati in enako učinkovito. Republiški zavod za socialno zavarovanje pa se je zdaj zaradi pomanjkanja navodil odločil, da statusa samostojnih izobraževalcev ni, ker ga pri njih ne poznajo in ker občina nima pravice takšnega statusa podeljevati, in da odločbe, ki jih imamo, ne pomenijo nič. "Tako pač je in pika," so rekli. S piko pa se izobraževalec odraslih že po svoji naravi ne strinja. Tako smo odšli na Službo za zakonodajo vlade, in tam so avtorji zakonov potrdili obstoj občinskih razvidov, ki so s posebnim zakonom o prenosu pristojnosti upravnih enot prešli na ministrstva. Do bližnjega odprtja razvidov svobodnih učiteljev pri Ministrstvu za šolstvo (ko bomo znova morali skozi postopke in preverjanje!) smo torej vendarle samostojni izobraževalci. Socialno izobraževanje je našo dejavnost uvrstilo pod šifro dejavnosti 80 422, ki jo je odkril v "Pojasnilih k NACE. Rev 1" Zavoda republike Slovenije za statistiko Ljubljana, maj 1992.

Pravne službe Ministrstva za šolstvo sicer še zmeraj zatrjujejo, da obstaja le Razvid visokošolskih zasebnih učiteljev, in predlagajo vsakemu, naj gre skozi postopke habilitacije, da drugega pač ni. Mnogi dobronamerni uradniki pa vam bodo svetovali, da postanite samostojni podjetnik, ali malo manj samostojna gospodinjstva pomočnica, ali pa kar, kljub resnični prezaposlenosti, na Zavodu za zaposlovanje prijavljena nezaposlena oseba. Vendar, svetujemo vam, da vztrajate in s tem dokažete sebi in drugim, kako pomembno je samostojno učenje tudi za reševanje vsakdanjih pravnih zagat. Dokazati boste morali tudi svojo zmožnost sporazumevanja, pisnega in ustnega sporočanja. Znanje iz transakcijske analize ne bo odveč. Največ boste opravili s položaja "kritičnega starša" ali pa s položaja "prilagojenega otroka", kot bi dejal Eric Bern, nikakor pa ne dovolj, če se boste pogovarjali kot odgovorna odrasla oseba z drugo odraslo osebo. Le z veliko znanja in vztrajnosti boste omajali zaverovanost upravnih služb v njihovo pravilno delovanje. Morda se boste tako uvrstili med "dejavne državljane", tiste, ki birokratske slovnice ne sprejmejo brez kartezijskega dvoma. Nerodno je le, da izobraževalci odraslih čutimo, da moramo spreminjati svet. Če bomo to poskušali prepogosto, se bomo kljub "uspehom" utrudili.

Morda le nasvet: Pripraviti bi kazalo brošuro, ki opisuje poti za pravno urejanje položaja izobraževalcev odraslih. Nekaj takšnega kot na primer Izobraževalcu odraslih na pot. Pomaga bi tudi vsem upravnim organom, ki si želijo napotkov in navodil.

Dušana Findeisen, Logos - jezikovno izobraževanje, Skupina svobodnih izobraževalcev

POSVETI, KONFERENCE

Vabilo na posvet Andragoškega društva Slovenije Vseživljenjsko učenje, pogoj za preživetje in kakovost Portorož. 30. maj do 1. junij 1996

Koncept vseživljenjskega učenja postavlja izzive celi vrsti institucij: šolam, univerzam, vladi, podjetjem, združenjem, izobraževalnim ustanovam in tudi nam andragoškim delavcem, ki se združujemo v Andragoškem društvu Slovenije.

V društvu smo se zato odločili, da v letošnjem letu, ki je proglašeno za leto vseživljenjskega učenja v Evropi, pripravimo posvet

VSEŽIVLJENJSKO UČENJE, POGOJ ZA PREŽIVETJE IN KAKOVOST

Pred vami je napoved posveta in poziv za zbiranje prispevkov.

Naloga vseh je, da ocenimo svoje cilje, možnosti in prednosti za uveljavljanje in razvijanje nove in drugačne kulture izobraževanja in novih procesov, ki bodo v vseh sredinah spodbujale vseživljenjsko učenje.

Posvet bo v Portorožu, v hotelu Emona od četrтка, 30. maja 1996 (predviden pričetek ob 14. uri) do sobote, 01. junija 1996 (predviden zaključek ob 13. uri)

Teme posveta:

A. Znanje za 21. stoletje

1. Planiranje kariere
2. Zdravje
3. Informacije/komunikacije
4. Poznavanje sebe
5. Globalno državljanstvo
6. Osebni stiki

B. Izboljšanje pogojev in kakovosti učenja odraslih

C. Ženske v izobraževanju odraslih

D. Učenje odraslih, mediji in kultura

Na posvet bomo poleg članov Andragoškega društva povabili vse nosilce vseživljenjskega izobraževanja v Sloveniji: predstavnike šol, univerz, poslovnega sveta, idnustrije, trgovine, vlade in lokalnih oblasti, nevladnih organizacij, društev, itd.

Spoštovani, vabimo vas, da posvetu dodate strokovne prispevke s svojega področja in tako sodelujete pri iskanju rešitev delovanja, načrtovanja in trajnosti vseživljenjskega izobraževanja v Sloveniji.

Prispevek naj obsega od 5 do 15 strani (osrednji prispevki: do 15 strani, ostali prispevki do 5 strani).

Vse pravočasno prispele strokovne prispevke bomo objavili v zborniku, ki bo izšel po posvetu v Portorožu, zato vas prosimo, da prispevek pošljete na disketi do petka, 16. aprila 1996, na naslov:

Andragoško društvo Slovenije, 1000 Ljubljana, Šmartinska 134 a

Lep pozdrav in veselo k pisanju prispevka.

Jasna Dominko-Baloh, predsednica ADS



Učenje odraslih: ključ za 21. stoletje Unescova konferenca, Hamburg 1997

Približno vsakih dvajset let organizira Unesco konferenco, ki je namenjena vprašanjem izobraževanja odraslih. Prva taka konferenca je bila leta 1949 na Danskem (Elsinore), druga, leta 1960 v Kanadi (Montreal), tretja leta 1972 na Japonskem (Tokio) in četrta leta 1985 v Franciji (Pariz). Naslednja konferenca bo 1997 v Nemčiji od 14. do 18. julija, v kongresnem centru v Hamburgu. Vodilo konference je: **Učenje odraslih: ključ za 21. stoletje.**

Pred začetkom glavne Unescove konference so po navadi pripravljale konference; na njih obravnavajo vprašanja, ki so temeljna tema konference o izobraževanju odraslih. Najprej so organizirana nacionalna posvetovanja, za katera ni nujno, da imajo obliko nacionalnega posveta, ker je odločitev o obliki prepuščena presoji posamezne države. Vendar pa vsaka država odgovori na vprašalnik, ki ga Unesco pošlje ministrstvu za izobraževanje. Drugi Unescov vprašalnik je namenjen nevladnim organizacijam, sindikatom in posameznim strokovnjakom. Zmeraj pa je organiziran tudi naslednji krog posvetovanj - to so regionalne konference. Po podatkih, ki jih imamo na voljo, bo regionalna konferenca za Evropo in Združene države Amerike decembra (predvidoma od 12. do 14.) letos v Barceloni. Regionalna konferenca za Azijo bo po vsej verjetnosti v Bangkoku, za Afriko v Namibiji, za druge regije (območje Tihega oceana, Latinska Amerika in Karibi, arabske države) pa dogovori še potekajo.

Regionalne konference in sama Unescova konferenca bodo predvidoma obravnavale 10 različnih tematskih sklopov s številnimi podtemami. To, kar navajamo v nadaljevanju, še ni docela dokončna odločitev, saj so spremembe še mogoče. Zato je opis teh sklopov bolj ponazoritev tega, o čem bo govor, vsebina, o kateri razmišljajo, kot pa že dokončen dokument za razpravo.

1. **Učenje odraslih in izzivi 21. stoletja.** V tem okviru so predvideni pogovori na tele teme: Učenje odraslih za demokracijo in človekove pravice; Kultura miru; Aktivno državljanstvo; Vloga nevladnih organizacij; Zmanjšanje revščine; Učenje odraslih in odnosi med spoloma; Promocija ne-diskriminacijske družbe; Identiteta naroda in manjšin.



2. **Izboljšanje razmer in kakovosti učenja odraslih.** V tem sklopu so predvidene teme: Vsebine in učni načrti; Sistemi odprtega učenja; Dostop do sekundarnega in post-sekundarnega izobraževanja; Mehanizmi načrtovanja in usklajevanja; Usposabljanje kadrov; Raziskovanje, Dokumentalistika in statistika; Ugotavljanje in potrjevanje poprejšnjega učenja in izkušenskega učenja; Informacijske službe.
3. **Zagotavljanje univerzalnih pravic do temeljnega izobraževanja in pismenosti.** Pogovor bo obravnaval: družbene zahteve po opismenjevanju odraslih; neformalno izobraževanje za mladino zunaj šol; rastoče zahteve po pisnih in številčnih spretnostih; ekspanzijo potreb, v državah v razvoju in v industrijskih državah, po širšem temeljnem izobraževanju; večjezičnost in pismenost v maternem jeziku; pismenost in okolje; tradicijo ustnega in pisnega izročila; odnose med formalnim in neformalnim temeljnim izobraževanjem; odnose med začetnim izobraževanjem in izobraževanjem odraslih.
4. **Podpora ozaveščanju žensk z učenjem odraslih.** V tem sklopu naj bi bil pogovor namenjen odstranjevanju ovir v udeležbi v izobraževanju; dejavnostim proti spolni diskriminaciji; posebnim programom za ženske in pozitivnim načinom obravnave; vlogi družbenega in ženskega gibanja in transformaciji same(ga) sebe in družbe.
5. **Učenje odraslih in spreminjajoči se svet dela.** Teme: Učenje odraslih in ekonomski razvoj; Učenje odraslih in kmetijska produktivnost; Učenje odraslih in poklicna mobilnost; Zviševanje spretnosti in tehnološke spremembe; Dualizacija trgov dela; vsebine učnih programov - obseg splošnega v primerjavi s strokovnim; Programi, ki prinašajo dohodek.
6. **Učenje odraslih in preventiva.** Tu bo govor o učenju odraslih in okolju (preprečevanje ekološkega tveganja); učenju odraslih in varovanju zdravja; učenju odraslih in populacijskih in demografskih spremembah.
7. **Učenje odraslih, mediji in kultura.** Razpravljali bodo predvsem o vplivu novih tehnologij; demokratizaciji medijev in prispevku muzejev, knjižnic in drugih informacijskih virov k učenju odraslih.
8. **Učenje odraslih in skupine s posebnimi potrebami,** kot so: starejše prebivalstvo, migranti, nomadska ljudstva, osebe z motnjami, zaporniki.
9. **Ekonomika učenja odraslih.** Tu bo govor o financiranju izobraževanja odraslih; ekonomskih metodah (analiza stroškov in koristi); spremembah finančnih vzorcev in mehanizmov; vplivu programov strukturnega prilagajanja in vlogi multilateralnih organizacij.
10. **Povečevanje mednarodnega sodelovanja in solidarnosti.** Razprave v tem sklopu bodo namenjene predvsem učenju odraslih v okviru nove globalne in družbeno-ekonomske politike; kritični analizi politike mednarodnih organizacij, ki se nanašajo na učenje odraslih; sodelovanju pri raziskovanju in razvoju ter sodelovanju in solidarnosti.

Vsaka od destih tem naj bi bila obdelana iz petih zornih kotov: enakost priložnost, spoštovanje kulturne identitete, spoštovanju spolov, relevantnosti učnih strategij in okolij, promociji sodelovanja in ustvarjanju partnerstva.

In, kaj pričakujejo organizatorji? Verjetno nekaj, kar bo imelo prav tak odmev kot je imelo Faurovo poročilo Učiti biti (Learning to be). Vsekakor pa dokumentiranje razvoja in sprememb, ki so v izobraževanju in učenju odraslih nastali po letu 1985 v posameznih

delih sveta in na splošno; temeljit pogovor o predlogih prihodnje politike in prihodnjih prednostnih nalogah v izobraževanju odraslih kot vseživljenjskim učenjem; postavitve novih in okrepitev starih mrež. Kako v ljudeh doseči predanost opismenjevanju odraslih, izobraževanju odraslih in nadaljnjemu izobraževanju in usposabljanju? Predviden je tudi dogovor o regionalnem in mednarodnem sodelovanju in kot sklepni dokument sprejem deklaracije o učenju odraslih in načrt za prihodnost, ki bo upošteval državno in regionalno raven.

Unescova konferenca je vsekakor dogodek, ki v svetovnem merilu pomeni prelomnico v praksi izobraževanja odraslih. Kaj bo pomenila za Slovenijo, je težko napovedovati. Vendar pa se tudi v Sloveniji ni težko najti v katerem koli od napovedanih tematskih sklopov, bodisi da imamo kaj povedati o naši praksi, ki je lahko uporabna še za koga drugega, bodisi da moramo še o čem razmišljati in kaj razviti. Za ta namen pa bodo izkušnje drugih prav dobrodošle.

Mag. Vida A. Mohorčič Špolar, ACS



3. letna mednarodna konferenca EDINEB Orlando, ZDA, 4.-7. december 1996

Združenje Izobraževalne inovacije v gospodarstvu in poslovanju (Educational Innovation in Economics and Business - EDINEB) organizira 3. letno mednarodno konferenco na temo Inovativna praksa v poslovnem izobraževanju, od 4. do 7. decembra 1996 v Orlando na Floridi.

Predvidene so tele teme:

- Akcijsko učenje
- Učenje, ki temelji na reševanju problemov
- Učenje, ki temelji na študiju primerov
- Učenje, ki temelji na sodelovanju
- Projektno učenje
- Spremembe v izobraževanju administrativnega osebja
- Uveljavljanje ekonomije v poslovanju
- Priprava učnih sredstev
- Preoblikovanje dodiplomskih in podiplomskih študijskih programov
- Potrjevanje znanja in inovacija
- Integrirano učenje
- Od poučevanja do učenja
- Uporaba informacijske tehnologije
- Izobraževanje izobraževalcev
- Vseživljenjsko učenje



Organizatorji vabijo, da se udeležite konference s svojim prispevkom. Če se boste za to odločili, jim čimprej pošljite povzetek (dolga največ 500 besed) na naslov: R. G. Milter, 310 Copeland Hall, College of Business, Ohio University, Athens, OH 45701, USA; tel. 001 614 593 2072, faks 001 614 593 1388;

E-mail naslov: milter@uvaxa.cats.ohiou.edu

Cene: za člane EDINEB-a 245 ameriških dolarjev, za druge pa 295 dolarjev; prenočišče: 115 dolarjev. Z letalsko družbo KLM airlines je dogovorjen poseben popust za prevoz iz Evrope do Orlanda.

Več podatkov o konferenci in tudi kopijo prijavnice lahko dobite na Andragoškem centru Slovenije.



18. mednarodna konferenca ICDE
Novo učno okolje: globalni pogled
University Park, ZDA, 2.-6. junij 1997

Mednarodni svet za izobraževanje na daljavo (International Council for Distance Education, ICDE) vas vabi, da sodelujete s prispevkom na 18. mednarodni konferenci, ki bo od 2. do 6. junija 1997 na Pensilvanski državni univerzi v University Parku.

Teme konference so:

- Spreminjajoče se tehnološko okolje
- Nova paradigma izobraževanja
- Tehnologija, izobraževanje in razvoj, ki je še dopusten
- Možnosti za mednarodno sodelovanje.

V referatih je mogoče obdelati vsako temo iz tehle zornih kotov:

- Uporaba v osnovnošolskem in srednješolskem izobraževanju
- Uporaba tehnologij in nove tehnologije
- Raziskave in evalvacija v izobraževanju na daljavo in odprtem izobraževanju
- Izobraževanje na daljavo v državah v razvoju
- Organizacijski vidiki: izobraževalno osebje, infrastruktura, institucionalna in regulacijska politika
- Pedagoški vidiki
- Promocijske in tržne strategije
- Sodelovanje in povezovanje
- Usposabljanje in izobraževanje v podjetju
- Pomoč študentu/učencu.

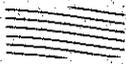


Povzetek (največ 300 besed) pošljite do 31. marca 1996 na naslov: Gary Miller/ICDE 97, The Pennsylvania State University, 211 Mitchell Building, University Park PA 16802-3601, USA; E-mail: icde97@cde.psu.edu

Tudi za to konferenco lahko dobite več podatkov in kopijo prijavnice na Andragoškem centru Slovenije.



PONUJAMO VAM



Visokošolsko izobraževanje odraslih Nova knjiga v zbirki Študije in raziskave

Avtor Bogomir Mihevc, sodelavci, avtorji posameznih poglavij: Nataša E. Jelenc, Sonja Kump, Darka Podmenik, Margerita Zagmajster.

V publikaciji so predstavljeni modeli dodiplomskega študija odraslih in strokovno spopolnjevanje v visokem šolstvu.

Bralci bodo spoznali primerjavo sistemov visokošolskega izobraževanja odraslih v nekaterih razvitih državah, smeri zgodovinskega razvoja in zdajšnje stanje visokošolskega izobraževanja odraslih na Slovenskem in najnovejšo zakonodajo s tega področja. Podrobneje so obravnavani financiranje tega izobraževanja v tujini in pri nas, metodološka vprašanja ugotavljanja potreb ter oblike in metode, pri tem pa posebno poudarjeni netradicionalni prijemi (študij na daljavo). Ob koncu so navedeni še številni problemi, s katerimi se ubadajo posamezniki, visokošolski zavodi, zaposlovalci ter država in strokovne institucije, ter predlogi in priporočila, kako jih reševati.

Publikacija ne opisuje le stanja, ampak naj bi, kot pravijo avtorji, pripomogla k spremembam ustaljenega načina urejanja študija izobraževanja odraslih in spodbudila številne dejavnike k posodabljanju tovrstnega študija in vpeljavi poti, ki so se drugje že pokazale kot uspešne.

To knjigo smo predstavili v Noviškah že lani, ob izidu pa vas želimo ponovno opozoriti nanjo.

Marija Velikonja



Časnik Šent

Slovensko združenje za duševno zdravje ŠENT že drugo leto izdaja svoj časnik z naslovom: ŠENT- časopis za razvijanje drugačne neodvisnosti drugačnih.

Časnik je namenjen vsem, ki so zboleli za duševno boleznijo, strokovnjakom, ki se poklicno ukvarjajo z duševnim zdravjem ali boleznijo in vsem tistim, ki jih to področje zanima.

V vsakem časniku je nekaj zgodbic in pesmi, ki jih napišejejo uporabniki psihiatričnih storitev sami o svojih izkušnjah, strokovni članki strokovnjakov najrazličnejših strok, ki se ukvarjajo z duševnim zdravjem (pišejo jih psihiatri, zdravniki splošne medicine, socialni delavci, psihologi, pedagogi), članki o zaposlovanju, ki je velik problem duševnih bolnikov, prevodi zanimivih strokovnih del iz tujega tiska, in v vsaki številki je predstavljena nova knjiga, ki izide s tega področja v Sloveniji.

Naj navedemo nekaj naslovov iz druge številke časnika ŠENT: Krizne intervencije pri osebah s psihozo, Govor namestnika varuha človekovih pravic, Albanija...

ŠENT izhaja vsak mesec. Številka stane 250 tolarjev, celoletna naročnina pa je 3.000 tolarjev. Naročite ga lahko na sedežu Slovenskega združenja za duševno zdravje ŠENT, Slovenska c. 53, Ljubljana, telefon 061 131 94 18, faks 140 32 56.

Mag. Marinka Kapelj



Shizofrenija - informacija za družine

je publikacija Svetovne zdravstvene organizacije, ki smo jo v ŠENT-u prevedli v slovenski jezik in jo dopolnili z nekaterimi prispevki:

- z uvodno besedo prof. dr. Martine Tomori, ki knjižico postavlja v naš prostor in daje svojcem in strokovnjakom popotnico za dobro sodelovanje pri premagovanju bolezenskih težav;
- z novjšimi spoznanji o zdravljenju shizofrenije z zdravili, ki jih je natančno in razumljivo približala svojcem asist. dr. Blanka Kores Plesničar;
- prevajalka je nekatere vsebine npr: zakonodajo in krizne intervencije v besedilu smiselno prilagodila našim razmeram.

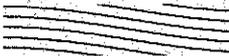
Knjižico so oblikovale skupine svojcev shizofrenih bolnikov iz vsega sveta v povezavi z nekaterimi strokovnjaki za psihiatrijo, psihologijo in socialno delo. Kljub prispevkom strokovnjakov je napisana s stališča tistih, ki živijo vsak dan s težavami povezanimi s hudo duševno motnjo. Prav njihov pogled na to problematiko je največja vrednost knjižice.



V začetnem delu pojasnjuje naravo shizofrenije, njena znamenja in vzroke, zdravljenje ter raziskave in njihove ugotovitve na tem področju. Drugi del je namenjen povsem praktičnemu svetovanju v obvladovanju shizofrenije in njenih posledic. Tretji del ni več namenjen bolnikom, temveč družini in njenim potrebam po podpori. Opisuje načine ustanavljanja in vzdrževanja družinskih skupin za samopomoč, ki so neprecenljiv vir opore in pomoči tej veliki in obremenjeni skupini ljudi, ki živijo v naši bližini večinoma osamljeni, stigmatizirani in o katerih pri nas kaj malo zvemo.

Knjižico lahko naročite v Slovenskem združenju za duševno zdravje ŠENT, Slovenska 53, Ljubljana, tel. 131 94 18, faks 140 32 56.

Dr. Vesna Švab



PRIPRAVLJAMO



Dnevi slovenskega izobraževanja 1996 Vabilo k sodelovanju

Izobraževanje odraslih se je zadnja leta v Sloveniji zelo razmahnilo in uveljavilo. Čedalje več je andragoških delavcev, ki z znanjem in izkušnjami bogatijo izobraževalno ponudbo ter pospešujejo osebni in strokovni razvoj ter razvoj okolja v katerem delujejo. Vzporedno s tem zbuja čedalje večjo pozornost skupna predstavitev izobraževalcev odraslih na osrednji slovenski izobraževalni prireditvi Učila in Dnevi slovenskega izobraževanja.

Upamo, da še niso zbledeli dobri občutki in spomini na naše lansko druženje. Na lansko prireditev, ko ste se v okviru organizacije Andragoškega centra R Slovenije predstavili kar na 200 kvadratnih metrih razstavnega prostora in s 35 nastopi, smo vsi ponosni. Samo na dan izobraževanja odraslih je predstavitev obiskalo kar 648 ljudi. Složen in učinkovit nastop so opazili tudi organizatorji in nam podelili kar štiri nagrade.

Andragoški center RS se zaveda, kako pomembni so takšni in podobni skupni nastopi za še hitrejši razvoj te mlade in šibke veje na bogatem drevesu učenja in izobraževanja. Zato smo se letos, v letu vseživljenjskega učenja, znova odločili, da bomo tistim, ki vidite v skupnem nastopu svojo priložnost, pomagali z organizacijo in izkušnjami. Vsi, ki želite dobiti svojemu bogatemu delu še predstavitev na osrednji slovenski izobraževalni prireditvi, vabljeni, da se nam pridružite.

Sejemska prireditev Dnevi slovenskega izobraževanja '96 bo potekala letos podobno kot lani, in sicer

od 7. do 10. maja 1996 na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani.

Vsi, ki delamo v izobraževanju odraslih, bomo imeli priložnost, da se predstavimo na skupnem in enotno oblikovanem prostoru. Letos bo namenjena posebna pozornost

splošnoizobraževalnim programom, ki dodajajo novo kakovost vseživljenjskemu učenju. Vabimo torej vse, ki želite predstaviti ustvarjalne dosežke svojega dela in obenem odgovorno in z novimi zamislivi zrete v prihodnost.

Pričakujemo, da boste predstavili programe in dejavnosti, ki pomenijo novost, izvirnost ali izboljšavo v vsebinah in metodah učenja in poučevanja.

Pri nastopu boste imeli prednost tisti, ki boste predstavili nove ali pa uveljavljene izobraževalne programe, namenjene odraslim:

- za razvoj vseživljenjskega učenja,
- za razvoj posameznika in skupin v lokalnih okoljih in
- tiste izobraževalne programe, ki so po metodični in didaktični izpeljavi primerni za odrasle.

Uspešna predstavitev na sejmski prireditvi ne nastane kar tako, zato že zdaj razmišljajte o tem, kako se boste predstavili zanimivo, izvirno, privlačno in seveda kakovostno. Naj vas spomnimo le na to, da kakovost izobraževalnih programov občutijo in ocenjujejo predvsem udeleženci, ki jih lahko imenujemo kar naše stranke. Zato je uspešna predstavitev nedvomno najpomembnejša za sodelovanje z njimi. Pritegniti moramo vsakega posameznika; vsak naj začuti, da se zanimamo zanj in smo na razstavišču zaradi njega. Nekateri ste v tem že pravi mojstri. Pri razmišljanju o tem, kaj storiti, da bo predstavitev čimbolj kakovostna in izvirna, vam bomo z veseljem svetovali.

Sodelujete lahko na več načinov:

1. predstavitev na razstavnem prostoru ali
2. nastop v obsejmskem programu (predstavitve, predavanja, delavnice v obsegu ene pedagoške ure) ali
3. oboje: na razstavnem prostoru in v obsejmskem programu.

Opozorili bi vas radi tudi na to, da bo med prireditvijo en dan posebej namenjen izobraževanju odraslih in vseživljenjskemu učenju. Omenili smo že, da je bil na tak dan na lanski prireditvi obisk izreden in odmev precejšen. Izrabite torej priložnost in se podrobneje in obširneje predstavite širši strokovni javnosti.

Tako kot doslej bo področje izobraževanja odraslih na Dnevih slovenskega izobraževanja organiziral in koordiniral Andragoški center RS. Priprave so se že začele, potekajo pa tudi že pogovori o cenah storitev in ugodnejši ceni za uporabo razstavnega prostora. Natančnejših podatkov in okvirne cene posameznih elementov še nimamo. Vsem, ki želite sodelovati in se boste pravočasno prijavili, bomo to sporočili z naslednjim obvestilom. Lahko omenimo le, da vsak od razstavljalcev dobi na voljo 3 kvadratne metre razstavnega prostora po ugodnejši ceni. Če potrebujete večji prostor, nam to sporočite, in če bo le mogoče, ga bomo priskrbeli, vendar po drugačni tržni ceni. Čeprav morda razmišljate ali sodelovati ali ne, vas prosimo, da nam prijavo vseeno pošljete do roka, kasneje pa jo lahko umaknete.

V prilogi Novičk ste dobili dve ločeni prijavnici za sodelovanje. S prvo se boste prijavili za predstavitev na razstavnem prostoru, z drugo pa za nastop v obsejmskem programu. Prijavnici pošljite na naslov: Andragoški center RS, Šmartinska 134a, Ljubljana

ali po faksu 061 445 881. Rok za prijave je 15. marec 1996. S tem se prijavljate za sodelovanje na DSI '95 v okviru Andragoškega centra RS. Andragoški center RS bo poskrbel za rezervacijo prostora, za opremo razstavnega prostora, organizacijo nastopa v obsejmskih prireditvah in obveščanje (predstavitev na tiskovni konferenci, objavo vaših nastopov na plakatih in zborniku razstave DSI '96, objavo v časniku Delo - enkrat). Da bi se lahko dobro pripravili in se res uspešno predstavili, vas bomo povabili na skupen sestanek, ki bo predvidoma sredi aprila 1996.

Če želite več informacij, nas pokličite po tel. 061 446 482.

Darko Mali, ACS



Petkova srečanja

Na Andragoškem centru potekajo enkrat na mesec izobraževalna srečanja za zunanje sodelavce, in ob tej priložnosti vabimo vse, ki bi želeli svojo dejavnost predstaviti širši javnosti, da se nam oglasite. Vsak petek ob 13. uri potekajo tudi interna izobraževalna srečanja, katerih teme se določajo teden dni vnaprej. Informacije o predvidenih lahko dobite po tel. 061 446 482, pri Zdenki Birman-Forjanič. Če katera od tem zanima tudi vas, bomo veseli, če se nam boste pridružili.

V petek, 8. marca, ob 9. uri, na Andragoškem centru RS, Šmartinska 134 a pa vas vabimo na izobraževalno srečanje, na predstavitev strokovne knjige **MARKETINŠKA ZASNOVA PODJETJA** (marketing, razvoj, inovacije, industrijska lastnina, mednarodno sodelovanje, motiviranje in stimuliranje). **Knjigo bo predstavil avtor, prof. dr. Gabrijel Devetak.** Srečanje bo končano predvidoma do 11. ure.

Knjiga obravnava praktične vidike marketinga, kot so: marketinški splet, marketinški informacijski sistem, tržne raziskave, organiziranost marketinškega sektorja, direktni marketing in številna mednarodna pravila o direktnem marketingu, mednarodni kodeksi za pospeševanje prodaje, ekonomske propagande in marketinškega raziskovanja.

Brez inovacij, ustvarjalnosti ter pravočasnega in objektivnega motiviranja in stimuliranja ne moremo pričakovati dobrih poslovnih uspehov, zato je posebna skrb v knjigi namenjena prav tej tematiki.

Veliko prostora je odmerjeno tudi razvoju izdelkov in storitev, zajeta je strategija podjetja v sklopu razvojne politike in politike izdelka, opisani so načini za hitrejšo vključevanje Slovenije v mednarodno sodelovanje in poslovanje.

Knjiga je zanimiva tudi za pedagoške in andragoške delavce, saj moramo kot snovalci in pripravljalci izobraževalnih programov poznati zakonitosti trga in razmer, ki veljajo zdaj pri nas.

Veseli bomo, če boste vašo udeležbo sporočili Zdenki Birman-Forjanič, na Andragoški center.

Zdenka Birman-Forjanič, ACS





Vabilo na učno delavnico Izobraževanje odraslih - izziv časa

Vabimo vas v učno delavnico **IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH - IZZIV ČASA**, ki je namenjena ravnateljem, vodjem izobraževanja odraslih na šolah, učiteljem, ki poučujejo v programih za odrasle in želijo svoje znanje dopolniti.

Delavnica bo potekala v četrtek, 7. marca 1996, med 9. 30 in 17. uro, na **Andragoškem centru RS, Šmartinska 134 a.**

Vsebina delavnice obsega temeljno andragoško znanje o tem:

- koliko in kaj se odrasli učijo,
- kaj odrasle motivira za izobraževanje,
- kako naj poteka izobraževanje,
- kakšna je učiteljeva vloga v procesih izobraževanja odraslih?

Delavnico bo izvajala **Sabina Jelenc**, prof. pedagogike, s Filozofske fakultete v Ljubljani.

Kotizacije ni.

Prosimo vas, da čimprej sporočite udeležbo po tel. 061 446 482, Zdenki Birman - Forjanič ali Metki Svetina.

Maša Stavanja, ACS

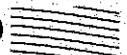


Usposabljanje iz nevrolingvističnega programiranja Vabilo udeležencem

Vabimo vas na mesečno srečanje udeležencev izobraževanja iz nevrolingvističnega programiranja, ki bo v marcu izjemoma **v sredo, 13. 3. 1996, ob 16. uri** v mali seminarski sobi na ACS. Utrdili bomo pridobljene vsebine in spretnosti in se pripravili na končno preverjanje znanja, ki nas čaka ob koncu marca.

Prosimo, da se za srečanje prigrasite pri Darku Maliju ali Zdenki Forjanič po telefonu 061 446 482.

Nada Mulej, ACS



IŠČEMO PRAVE IZRAZE

Formalno ali formalizirano

Naši avtorji v svojih strokovnih sporočilih pogosto govorijo o *formalnih oblikah izobraževanja ali učenja*. Avtor ali avtorica misli pri tem na izobraževanje ali učenje, ki je bolj strukturirano in organizirano tako, da so v njem mnoge prvine bolj določene in po večini niso prepuščene svobodni izbiri ali improvizaciji.

Menim, da je takšno poimenovanje izobraževanja, kaj šele učenja, nesmiselno in tudi neustrezno.

Kaj je pri tem nesmiselno? Beseda 'forma' že sama po sebi pomeni obliko, formalna oblika je torej neke vrste tавтоloška opredelitev; če poslovenimo prvo besedo (formalna), bi se opredelitev glasila: 'oblikovna oblika'. Ali je to sploh kaj?

Kaj pa je narobe? Gotovo je, da je pomen besedne zveze 'formalno izobraževanje' strokovno še zmeraj premalo izčiščen. Res je, da so vzrok za to tudi premalo natančne opredelitve v objavljenih terminologijah. Te - kot takšno lahko označimo tudi Unescovo večjezično terminologijo (Terminology, 1979), po njej pa tudi njeno slovensko različico (Terminologija izobraževanja odraslih, ur. Z. Jelenc, Ljubljana 1991, večidel prevod prej navedene) - označujejo formalno izobraževanje enkrat kot izobraževanje, ki je "formalno strukturirano in sledično organizirano ..., v katerem sta jasno opredeljeni učiteljeva in učenčeva vloga...", drugič pa kot "... programe, ki zahtevajo vpis in registracijo učencev" in še (pri opredelitvi formalnega izobraževanja odraslih) kot "izobraževanje..., ki naj privede do neke vrste formalno potrjenih izobraževalnih rezultatov, kot so dosežena stopnja izobrazbe, diploma ali poklicna kvalifikacija". (Terminologija 1991: 30).

To zmedo lahko rešimo le na en način: da opredelimo kot *formalno* le tisto izobraževanje, ki vodi k pridobitvi *formalno potrjenih izobraževalnih dosežkov* (sprispevalo, diploma, kvalifikacija itn.), z besedno zvezo *formalizirano izobraževanje* pa označimo *strukturiranost in organiziranost izobraževanja*, torej *le način izpeljave izobraževanja*. To nam olajšuje tudi razvrščanje in razumevanje vrst izobraževanja. Jasno mora biti, kaj je formalno in kaj neformalno izobraževanje: to sta dve skrajnosti (formalno smo že opredelili, neformalno pa je nasprotno od formalnega, torej ne pelje k formalni potrditvi dosežkov izobraževanja). Pri drugem označevalcu - formalizirano/neformalizirano - pa ne gre za skrajnosti, temveč za stopnje prehajanja iz enega skrajnega načina izpeljave k drugemu (torej: najbolj, precej, le nekoliko formalizirano itn. ter bolj malo, skoraj nič ali najmanj formalizirano). Če bi to ponazorili z zgledi, bi označili šolsko izobraževanje kot najbolj formalizirano, izobraževanje v študijskem krožku, denimo, pa bolj malo formalizirano. Bolj formalizirano izobraževanje, npr. izpeljano kot tečaj, pa ni nujno tudi formalno izobraževanje. Formalno izobraževanje bi zelo težko bilo neformalizirano ali celo sploh ne more biti takšno.

Upam, da je s povedanim dovolj jasno razloženo tudi, zakaj je popoln nesmisel, če učenje označimo kot 'učenje v formalnih oblikah' ali 'učenje v neformalnih oblikah'. Učenje je lahko le bolj ali manj formalizirano, ne pa formalno ali neformalno.

Dr. Zoran Jelenc

MacKenzie, Liz: *On our feet : taking steps to challenge women's oppression : a handbook on gender and popular education workshops.* Bellville : Centre for Adult and Continuing Education, University of the Western Cape, 1993. 171 str.

McKay, Penny: *ESL development: language and literacy in schools project.* Melbourne : National Languages and Literacy Institute of Australia, 1992.

Vol. 1: Teachers' manual : project overview, bandscales and materials. 323 str.

Vol. 2: Documents on bandscale development and language acquisition. 259 str.

Mihalič, Traudi; Ambrož, Milan: *Samorazvoj za konkurenčnost organizacije.* Ljubljana : Visoka šola za socialno delo, 1996 170 str. (Management v socialnem delu)

Older adults as helpers in learning procedures / authors: Maria Barabatzki ... (et al.). Barcelona : European Association for the education of Adults (EAEA), 1995. 267 str. (E.A.E.A Monographs series ; No. 3). Priloga: videokaseta.

Paths to success : career analysis as a basis for selection, training and career-planning of future inservice educators / Dietlind Fischer, Jaap van Lakerveld, Peter Nentwig, Editors. Bruxelles : Association for Teacher Education in Europe, 1995. 156 str

Poklicno obrtno izobraževanje. Ljubljana : Obrtna zbornica Slovenije, 1994. 59 str.

Psychologische Perspektiven der Erwachsenenbildung / Rainer Dietrich u.a. Bad Heilbrunn : Klinkhardt, 1987. 198 str. (Theorie und Praxis der Erwachsenenbildung)

Rennard, M.; F. Weygand: *Distance learning for heads of firms and managerial staff in the small-business sector in France.* Berlin : CEDEFOP, 1988. 144 str.

The roles and functions of the system of adult education in the general education system including vocational training / editors: Villem Bax, Paolo Federighi; authors: Cathérine Bachelier ... (et al.). Amersfoort : European Association for the education of Adults (EAEA), 1995. 318 str. (E.A.E.A Monographs series ; No. 4)

Seeland, Susanne: *Equal opportunities and vocational training - 13 years on : the results of CEDEFOP's programme for women 1977-90.* Berlin : CEDEFOP, 1991

Smith, Robert M.: *Learning how to learn : applied theory to adults.* Milton Keynes : Open University Press, 1982. 200 str.

Statham, June; Donald Mackinnon: *The education fact file : a handbook of education information in the UK. Second Edition.* London (etc.) : Hodder and Stoughton, 1991. 196 str.

Sutcliffe, Jeannie: *Adults with learning difficulties : a handbook of good practice.* Leicester ; Buckingham : National Institute of Adult Continuing Education ; Open University Press, 1990. 189 str.

Sutcliffe, Jeannie: Integration for adults with learning difficulties : contexts and debates. Leicester : National Institute of Adult Continuing Education (NIACE), 1994. 109 str.

Sutcliffe, Jeannie; Simons, Ken: Self advocacy and adults with learning difficulties : contexts and debates. Leicester : National Institute of Adult Continuing Education (NIACE), 1995. 119 str.

Sutcliffe, Jeannie: Teaching basic skills to adults with learning difficulties. London : The Adult Basic Skills Unit, 1994. 127 str.

Šeme, Tanja: Razvoj in stanje strokovnega šolstva v Sloveniji ter načrtovanje kadrov zanj. Radovljica : Didakta, 1991. 162 str.

Toynbee, W. S.: Adult education and the voluntary associations in France. Nottingham : University of Nottingham, Department of Adult Education, 1985. 44 str. (Nottingham working papers in the education of adults)

Valentinčič, Jože; Amand Papotnik; Anton Grebenšek: Usposabljanje za delo : vsebine pedagoško-andragoškega dela mojstrskega izpita. Ljubljana : Zavod Republike slovenije za šolstvo in šport, 1993. 159 str.

Visokošolsko izobraževanje odraslih / Bogomir Mihevc ... (et al.). Ljubljana : Andragoški center Republike Slovenije, 1995. 430 str. (Študije in raziskave ; 4)

Vries, B. de: Educational and vocational guidance for the long-term unemployed in the Netherlands. Berlin : CEDEFOP, 1989. 82 str.

Wigg, David: In a class of their own : a look at the campaign against female illiteracy. Washington : The World Bank, 1994. 44 str. (World Bank development essay ; 4)

Peter Monetti, ACS



Bralcem Novičk sporočam, da je knjižnica ACS odprta za obiskovalce v sredo in petek dopoldne od 10. do 12. ure ter v ponedeljek in četrtek popoldne od 14. do 16. ure. Vabljeni.

Avtorje prosim, da pošiljajo svoje prispevke za Novičke na računalniški disketi (to bom vrnil), ker nam s tem prihranijo delo s prepisovanjem.

Urednik



ACS
SAEC

svetovanje, raziskovanje, razvoj, informacijsko središče, izobraževanje

consulting, research, development, info-centre, education